

Algoritmul Bellman Ford

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

► Ipoteză:

Arcele pot avea și cost negativ

Graful nu conține circuite de cost negativ

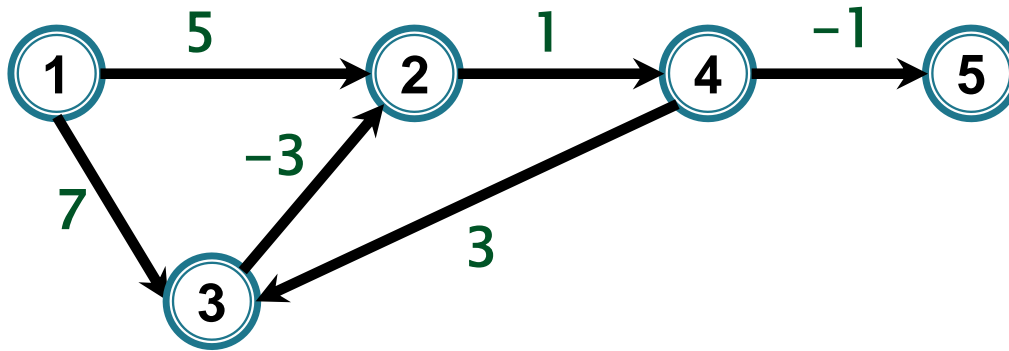
(dacă există – algoritmul le va detecta $\Rightarrow$ nu soluție)

Toate vârfurile sunt accesibile din s

Algoritmul Bellman Ford

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

Algoritmul lui Dijkstra – doar pentru ponderi nenegative

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

- ▶ **Idee:** La un pas relaxăm toate arcele (extindem toate drumurile deja construite)
  - Scop: la pasul k să fie corect calculate distanțele de la s la u pentru acele vârfuri u cu proprietatea ca există $s-u$ drum minim cu cel mult k arce
  - după k etape $d[u] \leq$ costul minim al unui drum de la s la u cu cel mult k arce (subproblemă programare dinamică)

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

- ▶ **Idee:** La un pas relaxăm toate arcele
- ▶ De câte ori?

Un drum minim elementar are cel mult $n-1$ arce $\Rightarrow n-1$ etape

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

- ▶ **Idee:** La un pas relaxăm **toate arcele**
(nu relaxăm arcele dintr-un vârf selectat u , ci **din toate vârfurile**)

- ▶ **$n-1$ etape** – după k etape $d[u] \leq$ costul minim al unui drum de la s la u cu cel mult k arce (**programare dinamică**)

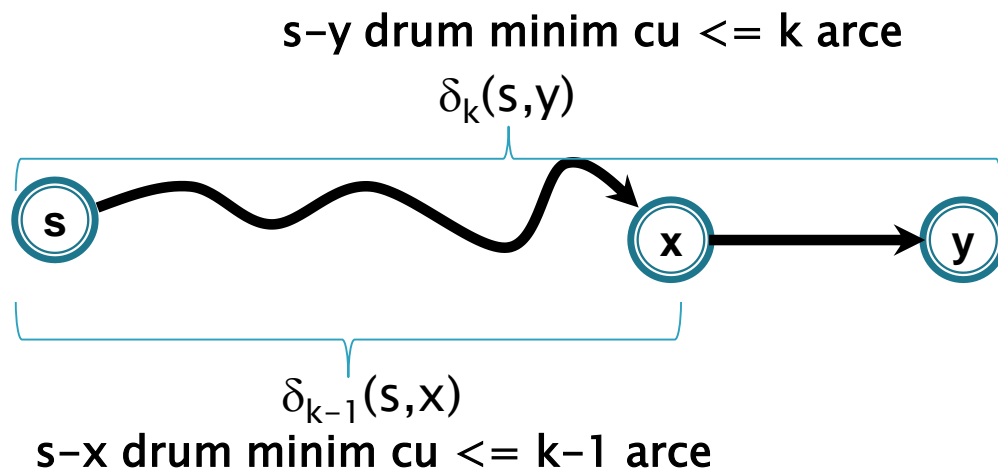
=> după k etape sunt corect calculate etichetele $d[u]$ pentru acele vârfuri u pentru care **există un $s-u$ drum minim cu cel mult k arce**

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

Corectitudinea rezultă din recurența (!programare dinamică):

$\delta_k(s,y)$ = costul minim al unui s-x drum cu cel mult k arce

$= \min\{\delta_{k-1}(s,y) , \min\{\delta_{k-1}(s,x) + w(x,y) \mid xy \in E\}$

Dacă P este s-y drum minim cu $\leq k$ arce $\Rightarrow$

$[s \underline{P} x]$ este s-x drum minim cu $\leq k-1$ arce

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

pentru $k = 1, n-1$ executa

pentru fiecare $uv \in E$ executa

daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

pentru $k = 1, n-1$ executa

pentru fiecare $uv \in E$ executa

daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

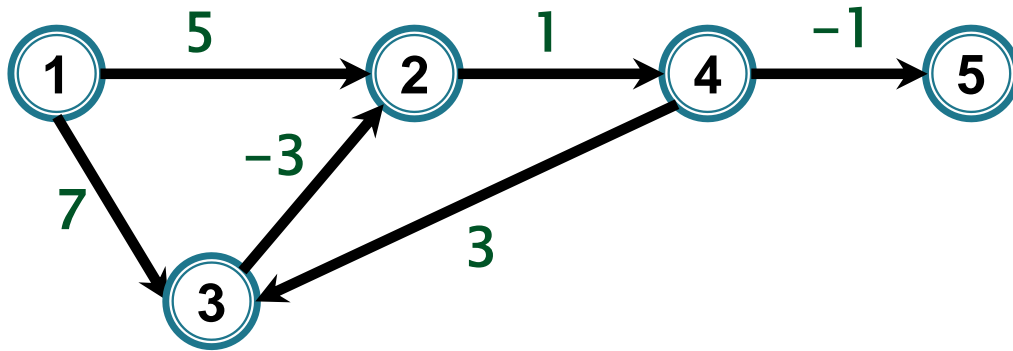
$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

Complexitate: $O(nm)$

Etapa 1

Relaxăm

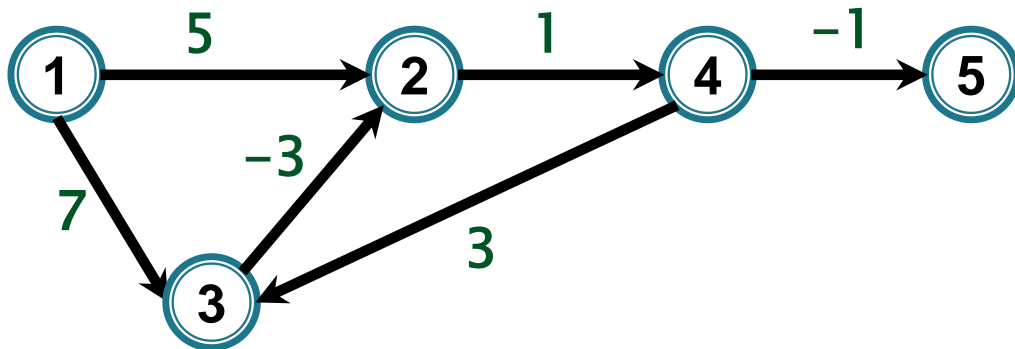

1 2
1 3

	1	2	3	4	5
d	0	5	7	∞	∞

Etapa 1

Relaxăm

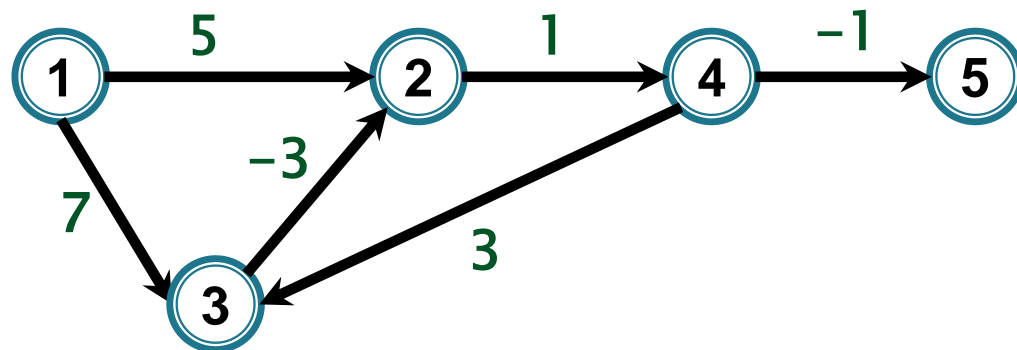
1 2

1 3

2 4

	1	2	3	4	5
d	0	5	7	6	∞

Etapa 1

Relaxăm

1 2

1 3

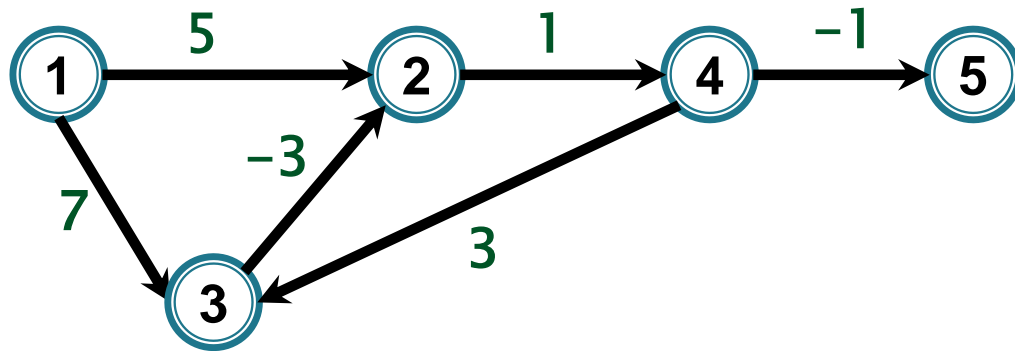
2 4

4 3

4 5

	1	2	3	4	5
d	0	5	7	6	5

Etapa 1

Relaxăm

1 2

1 3

2 4

4 3

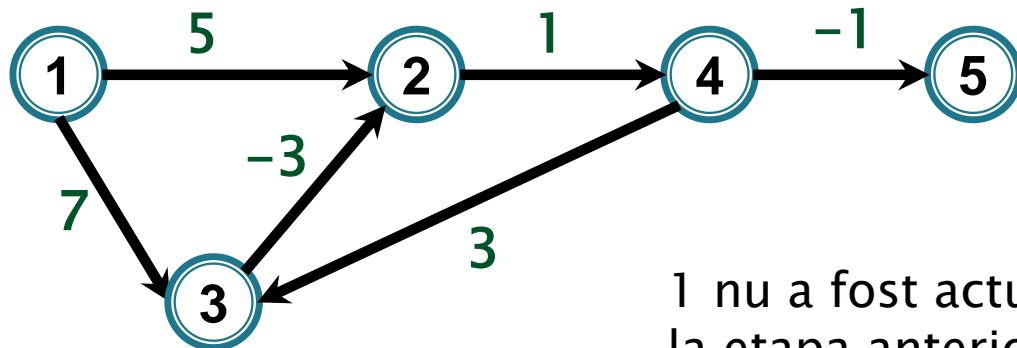
4 5

3 2

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	6	5

Etapa 2

Relaxăm

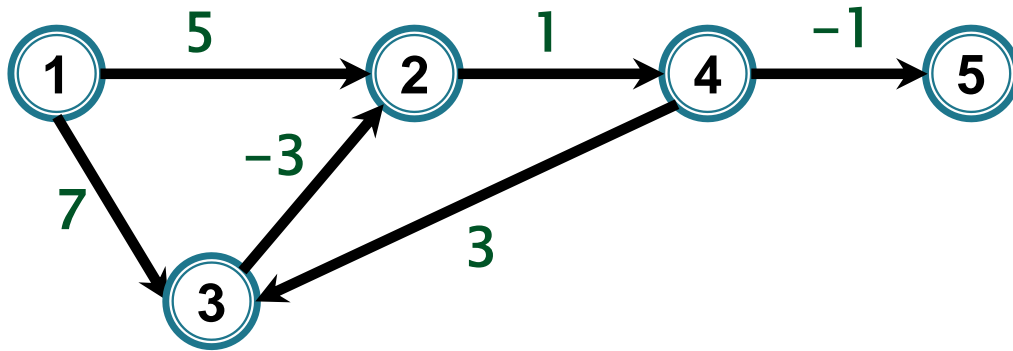
1 2
1 3

1 nu a fost actualizat
la etapa anterioara,
le putem ignora

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	6	5

Etapa 2

Relaxăm

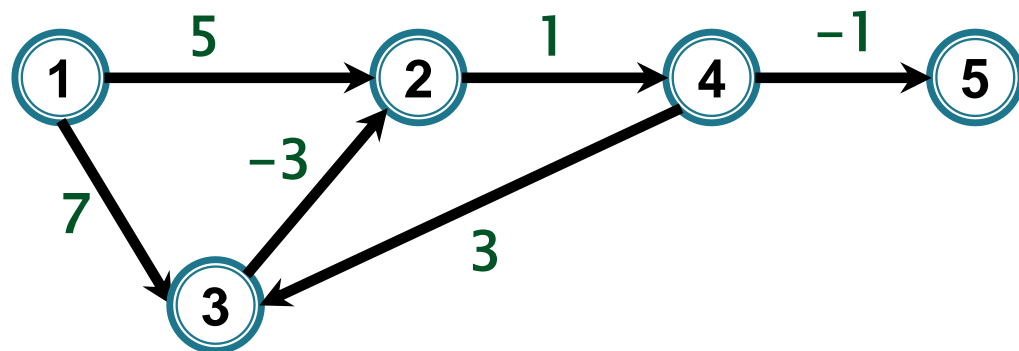

1 2
1 3
2 4

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	5	5

Etapa 2

Relaxăm

1 2

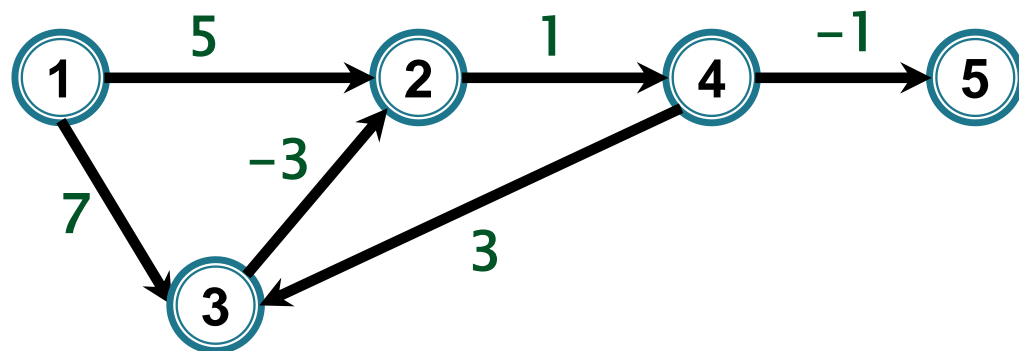
1 3

2 4

4 3

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	5	5

Etapa 2

Relaxăm

1 2

1 3

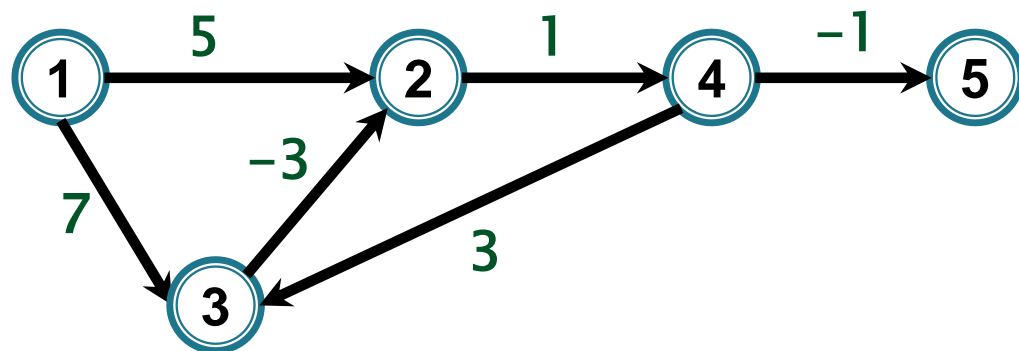
2 4

4 3

4 5

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	5	4

Etapa 2

Relaxăm

1 2

1 3

2 4

4 3

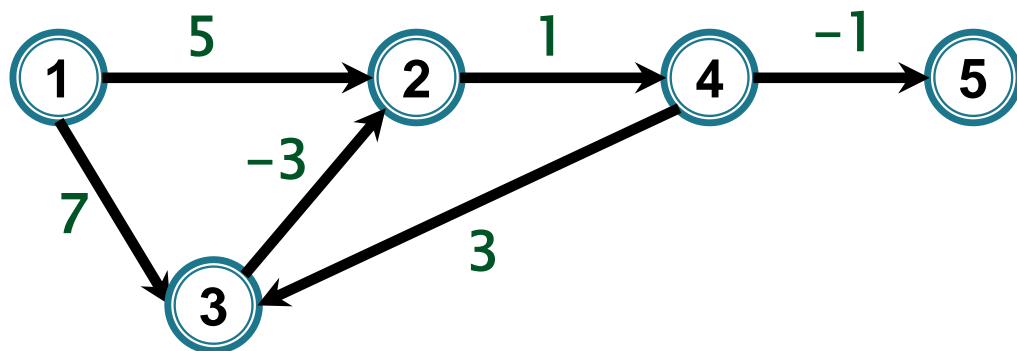
4 5

3 2

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	5	4

Etapa 3

Relaxăm

1 2

1 3

2 4

4 3

4 5

3 2

Nu se mai actualizează nimic – stop

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	5	4

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

► Optimizări

- La un pas este suficient să relaxăm **arcele din vârfuri ale căror etichetă s-a modificat anterior**
- Oprește când nu s-au mai actualizat etichete

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

► Optimizări

- La un pas este suficient să relaxăm arcele din vârfuri ale căror etichetă s-a modificat anterior.
- **Putem ține evidența acestora astfel:**
  - folosind un vector de vizitat în care marcăm vârfurile a căror etichetă s-a actualizat la etapa curentă
  - SAU – o coadă cu vârfurile a căror etichetă s-a modificat până la etapa curentă => implementare diferită

```

queue<int> q; //coada cu vf a caror eticheta s-a actualizat
d[s] = tata[s] = 0;
q.push(s);
in_q[s] = 1; //daca un varf este deja in coada - il marchez
while (!q.empty()) {
    u = q.front();
    q.pop();
    in_q[u] = 0;
    for(j=0;j<la[u].size();j++){
        v = la[u][j].first;
        w_uv = la[u][j].second;
        if (d[u]<infininit && d[u] + w_uv < d[v]) {
            d[v] = d[u] + w_uv ;
            tata[v] = u
            if (in_q[v]==0) {
                q.push(v);
                in_q[v] = 1;
            }
        }
    }
}

```

Corectitudinea Algoritmului lui Bellman–Ford

Corectitudine

- ▶ **Demonstrație:** Inducție după numărul de etape (o etapa = relaxarea tuturor muchiilor) următoarea proprietate:

După k iterații

$$d[x] \leq \delta_k(s, x)$$

= costul minim al unui $s-x$ drum **cu cel mult k arce**

La final vom avea $\delta(s, x) \leq d[x] \leq \delta_{n-1}(s, x) = \delta(s, x)$,

deci $d[x] = \delta(s, x)$

Corectitudine

- ▶ Demonstram inductiv: $d[x] \leq \delta_k(s, x)$
= costul minim al unui s-x drum cu cel mult k arce
- ▶ $k = 0$: $d[s] = 0 = w([s])$

Corectitudine

- ▶ Demonstram inductiv: $d[x] \leq \delta_k(s, x)$
= costul minim al unui s-x drum cu **cel mult** k arce

- ▶ $k = 0$: $d[s] = 0 = w([s])$

- ▶ $k-1 \Rightarrow k$. Presupunem că înainte de iterația k

$$d[x] \leq \delta_{k-1}(s, x) \text{ pentru orice } x$$

Eticheta unui vârf y la iterația k se actualizează astfel:

Corectitudine

se relaxează toate arcele

$$d[y] \leq \min\{d[y], \min\{d[x] + w(x, y) \mid xy \in E\}\} \leq$$

Corectitudine

ipoteza de inducție

$$d[y] \leq \min\{d[y], \min\{d[x] + w(x, y) \mid xy \in E\}\} \leq$$

Corectitudine

ipoteza de inducție

$$\begin{aligned} d[y] &\leq \min\{d[y], \min\{d[x] + w(x,y) \mid xy \in E\}\} \leq \\ &\leq \min\{\delta_{k-1}(s,y), \min\{\delta_{k-1}(s,x) + w(x,y) \mid xy \in E\}\} = \\ &= \delta_k(s,y) \end{aligned}$$

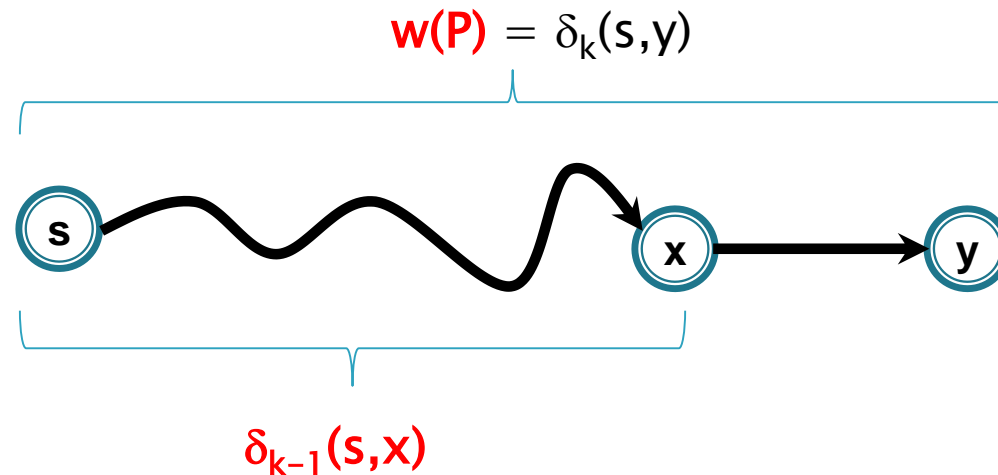
Corectitudine

Varianta 2.

- ▶ $k-1 \Rightarrow k$. Presupunem că înainte de iterația k

$$d[x] \leq \delta_{k-1}(s, x) \text{ pentru orice } x$$

Fie P un s - y drum cu cost minim printre cele cu cel mult k arce
($w(P) = \delta_k(s, y)$)

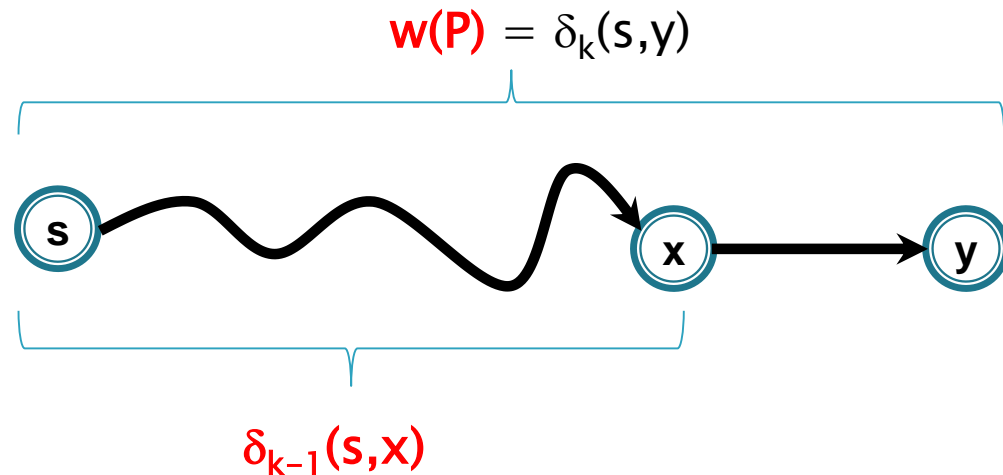

Corectitudine

Varianta 2.

$\Rightarrow$ $[s \underline{P} x]$ este s - x drum cu cost minim printre cele cu cel mult $k-1$ arce, deci are cost $\delta_{k-1}(s, x)$ (din ip. ind.)

$\Rightarrow d[x] \leq \delta_{k-1}(s, x)$

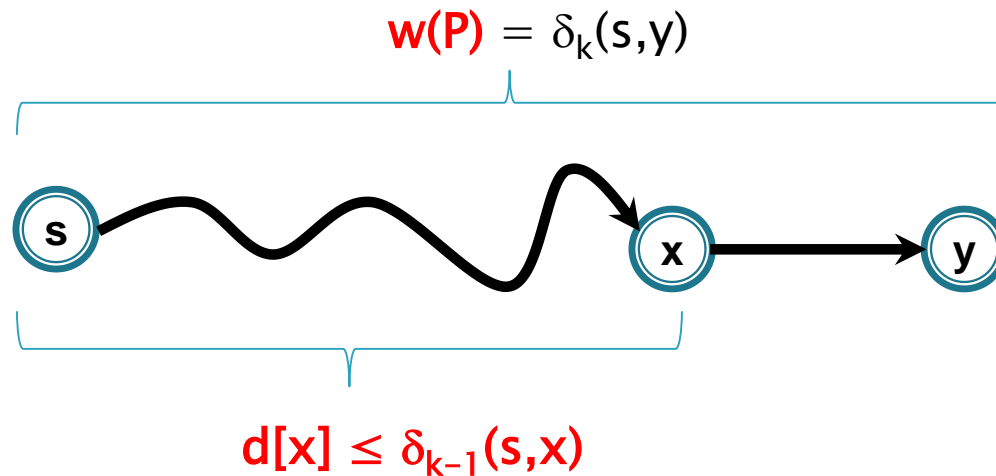

Corectitudine

După relaxarea arcului xy :

$$\begin{aligned} d[y] &\leq d[x] + w(xy) \leq \\ &\leq \delta_{k-1}(s, x) + w(xy) = \\ &= w([s \underline{P} x]) + w(xy) = w(P) = \delta_k(s, y) \end{aligned}$$

Detectarea de circuite negative din s

Detectarea de circuite negative din s

► Există un circuit negativ în G accesibil din s $\Leftrightarrow$

dacă algoritmul ar mai face o iterație s-ar mai actualiza etichete de distanță

$\Leftrightarrow$ După $n-1$ iterații există un arc uv cu

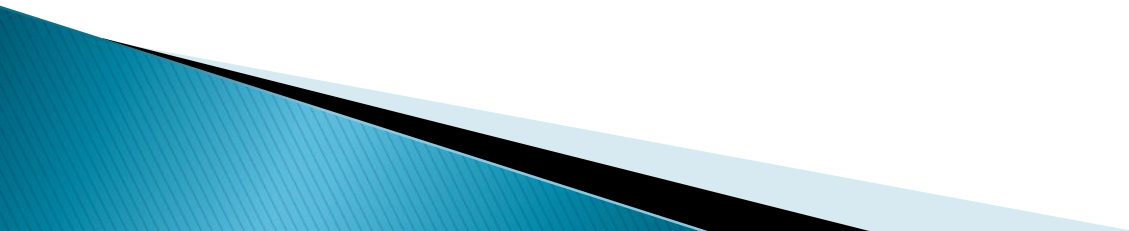
$$d[v] > d[u] + w(uv)$$

Detectarea de circuite negative accesibile din s

Demonstrație: Arătăm că

nu există circuite negative **accesibile din s** $\Leftrightarrow$

nu se mai fac actualizări la pasul n

Detectarea de circuite negative accesibile din s

Demonstrație: Arătăm că

nu există circuite negative **accesibile din s** $\Leftrightarrow$

nu se mai fac actualizări la pasul n

- ▶ **Dacă nu există circuite negative** $\Rightarrow$ nu se mai fac actualizări la pasul n (din corectitudine)

Detectarea de circuite negative accesibile din s

Demonstrație: Arătăm că

nu există circuite negative **accesibile din s** $\Leftrightarrow$

nu se mai fac actualizări la pasul n

- ▶ Dacă nu se mai fac actualizări la pasul n, pentru orice circuit $C=[v_0, \dots, v_p, v_0]$ avem $d[v_{i+1}] \leq d[v_i] + w(v_i v_{i+1})$

Detectarea de circuite negative accesibile din s

Demonstrație: Arătăm că

nu există circuite negative **accesibile din s** $\Leftrightarrow$

nu se mai fac actualizări la pasul n

► Dacă nu se mai fac actualizări la pasul n, pentru orice circuit

$$C=[v_0, \dots, v_p, v_0] \text{ avem } d[v_{i+1}] \leq d[v_i] + w(v_i v_{i+1})$$

Însumând pe circuit:

$$d[v_0] + \dots + d[v_p] \leq d[v_0] + \dots + d[v_p] + w(v_0 v_1) + \dots + w(v_p v_0)$$

$$\Rightarrow 0 \leq w(v_0 v_1) + \dots + w(v_p v_0) = w(C)$$

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

pentru $k = 1, n-1$ executa

pentru fiecare $uv \in E$ executa

daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

pentru fiecare $uv \in E$ executa

daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

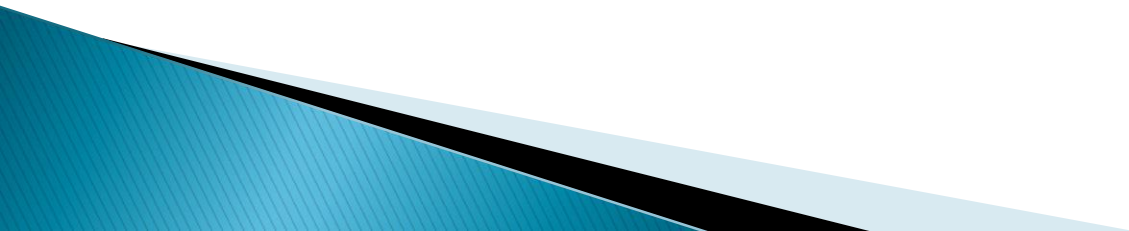
$tata[v] = u$

STOP, exista circuit negativ ACCESIBIL DIN s

Detectarea de circuite negative accesibile din s

Afişarea circuitului negativ detectat – folosind tata:

Detectarea de circuite negative accesibile din s

Afişarea circuitului negativ detectat – folosind tata:

- ▶ Fie v un vârf al cărui etichetă s-a actualizat la pasul suplimentar n (!! v nu aparține neapărat unui circuit)

Detectarea de circuite negative accesibile din s

Afișarea circuitului negativ detectat – folosind tata:

- ▶ Fie v un vârf al cărui etichetă s -a actualizat la pasul suplimentar n
- ▶ Facem n pași înapoi din v folosind vectorul $tata$ (către s) ; fie x vârful în care am ajuns
- ▶ Afișăm circuitul care conține pe x folosind $tata$ (din x până ajungem iar în x)

Detectarea de circuite negative accesibile din s

Pentru implementarea folosind coadă


```

queue<int> q; d[s] = tata[s] = 0;
q.push(s);
in_q[s] = 1;
while (!q.empty()) {
    u = q.front();
    q.pop();
    in_q[u] = 0;
    for(j=0;j<la[u].size();j++){
        v = la[u][j].first;
        w_uv = la[u][j].second;
        if (d[u]<infinitt && d[u] + w_uv < d[v]) {
            d[v] = d[u] + w_uv ;
            tata[v] = u
            if (in_q[v]==0) {
                q.push(v);
                in_q[v] = 1;
            }
        }
    }
}

```

Cum detectăm circuit negativ?

```

queue<int> q; d[s] = tata[s] = 0;
q.push(s);
in_q[s] = 1;
while (!q.empty()) {
    u = q.front();
    q.pop();
    in_q[u] = 0;
    for(j=0;j<la[u].size();j++){
        v = la[u][j].first;
        w_uv = la[u][j].second;
        if (d[u]<infinitt && d[u] + w_uv < d[v]) {
            d[v] = d[u] + w_uv ;
            tata[v] = u
            if (in_q[v]==0) {
                q.push(v);
                in_q[v] = 1;
                nr[v]=nr[u]+1 //numarul de arce din drum
                //sau nr[v]++; de cate ori a fost inserat in q
                if (nr[v] > n-1) //nr[v]>n??
                    return v;
            }
        }
    }
}

```